

مقایسه عملکرد در دو سطح برگ چینی "تخت" و "کمانی" چای

احمد داداش پور (۱)، معظم حسن پور اصیل (۲)

۱- کارشناس ارشد ایستگاه باغبانی دانشگاه تهران ۲- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان

تحقیق حاضر در ایستگاه شهید افتخاری فشالم (واقع در ۱۲ کیلومتری شهر رشت) و با هدف بررسی مشاهده ای عملکرد، در دو سطح برگ چینی "تخت" و "کمانی" و مقایسه این عملکردها و ارائه راهکار مناسب در جهت افزایش کمی برگهای سبز چای انجام گردید. طرح در ۳ تکرار برای بوته های کمانی و در ۳ تکرار برای بوته های تخت انجام گرفت که هر تکرار خود شامل ۹ برداشت در ۹ تاریخ مختلف از حدود اردیبهشت تا مهرماه را شامل می شد. پس از چیده شدن برگها و مقایسه عملکردها مشاهده شد که در هرس بصورت "کمانی" عملکرد بیشتر از حالت "تخت" می باشد. بنابراین انجام هرس "کمانی" (برگ چینی کمانی) را می توان به کشاورزان عزیز توصیه نمود.

مقدمه

چای گیاهی است پایا که از برگ آن طی عملیات خاص، چای خشک استحصال می گردد. از نظر کاشت و مصرف چای، چین اولین کشوری بود که این گیاه در آنجا کاشته و از این کشور به سایر نقاط جهان برده شد. ایران عزیز ما با جمعیت رو به افزایش خود مصرف کننده حدود ۴,۵٪ چای جهان می باشد. صنعت چای از عمده ترین صنایع کارطلب وابسته به تولیدات کشاورزی است که از نقطه نظر تهیه و تولید مواد خام، میزان اشتغال، سرمایه گذاری، نوع مالکیت باغهای چای و کارخانه ها و بالاخره سیستم های اداری تولید و توزیع و بازرگانی دارای ویژگیهایی خاص است. نقاط چای خیز در جهان در حفاصل بین ۴۲ درجه عرض شمالی و ۲۰ درجه عرض جنوبی قرار دارد و خاکهای شمال ایران از لحاظ بافت فیزیکی و شیمیایی و موقعیت جغرافیایی در حد ایده آل می باشد. کشور ما با جمعیتی حدود ۱٪ جمعیت جهان، ۴,۵٪ مصرف کل چای جهان را به خود اختصاص داده است و ای بیانگر گرایش فوق العاده مردم به مصرف این نوشابه ارزشمند می باشد که همواره در تنظیم و فعال کردن بخش بازرگانی نقش موثری داشته است و وابستگی عده ای از افراد در گیلان و مازندران به کشت و صنعت چای، حساسیت و ظرافت و کارطلبی آن در تمام مراحل کاشت، داشت و برداشت، به آن اهمیت خاص داده است.

مواد و روش ها

الف- زمان و مکان تحقیق

در بهار و تابستان ۱۳۸۰، تحقیق حاضر در ایستگاه شهید افتخاری فشالم در ۱۲ کیلومتری شهرستان رشت انجام گردید. هدف از اجرای طرح بررسی مشاهده ای عملکرد در دو سطح برگ چینی کمانی و تخت چای و مقایسه این عملکردها و ارائه یک راهکار مناسب به باغداران عزیز بود.

ب- عملیات داشت

در طی مراحل تحقیق در ۳ مرحله از کودهای اوره (۸۰۰ کیلوگرم در هکتار)، فسفات آمونیوم (۷۵ کیلوگرم در هکتار) و سولفات منیزیم پتاسیم (۲۰۰ کیلوگرم در هکتار) در خاک استفاده گردید. جهت آبیاری بوته ها از سیستم بارانی با تناوب دوبار در هفته انجام شد. همچنین عملیات پاییل نیز جهت هوادهی خاک و افزایش نفوذ پذیری خاک در دستور کار قرار گرفت.

ج- تاریخهای برداشت برگ

به منظور برداشت برگها از ماشینهای برداشت استفاده گردید که بصورت یک نفره و دو نفره موجود بوده و ماشینهای دو نفره شامل انواع تخت و کمانی می باشد. نکته مهمی که بایستی در برداشت با ماشین ها رعایت گردد تسطیح و یکنواختی سطح برگ چینی و آشنایی و مهارت کارگرانی است که با ماشین کار می کنند. در ماشینهای دونفره با تیغه کمانی شکل که ویژه بوته های کمانی شکل است باید بوته ها را با ماشین های کمانی به شکل هرس قوسی درآورده، سپس به برگ چینی پرداخت. با تخصیص دو قطعه کمانی و تخت، در هر قطعه مدت زمان برگ چینی و عملکرد یک ردیف دو بوته ای (بر حسب کیلوگرم) با هم مقایسه شد و برای این کار طول ردیف های مورد نظر اندازه گیری شدند که به ترتیب در تخت و کمانی برابر ۵۴ و ۴۸,۳۰ متر محاسبه گردید. برای پی بردن به یک تناسب واقعی و مقایسه دقیق عملکرد در دو سطح برگ چینی، ۳ تکرار برای هر سطح برگ چینی منظور گردید که هر تکرار خود شامل ۹ برداشت در ۹ تاریخ مختلف از حدود اردیبهشت تا مهرماه را شامل می شد.

نتایج و بحث

با توجه به اینکه بوته های منتخب در دو قطعه دو ردیفی بودند، در مجموع برداشت برگ در قطعه کمانی در مدت زمان کمتری نسبت به قطعه تخت انجام گرفت و وزن مجموع برگ در بوته دو ردیفی انتخابی کمانی ۲۲ کیلوگرم و در قطعه تخت ۱۴ کیلوگرم ثبت گردید. همچنین با توجه به نتایج (جدول او ۲) و با عنایت به تفاوت طول دو ردیف و همچنین تفاوت مدت زمان برداشت هر ردیف در دو سطح برگ چینی می توان نتیجه گرفت که سطح برگ چینی در سطح کمانی بیشتر از سطح تخت می باشد و از نظر زمانی نیز در مدت زمان کمتری برداشت در سطح کمانی انجام گرفت و میزان عملکرد نیز در سطح کمانی علی رغم کمتر بودن طول ردیف آن نسبت به سطح تخت، بیشتر می باشد.

جدول ۱- سطوح کمانی و عملکرد

سطوح برگ چینی کمانی	مساحت کل (m ²)	عملکرد کل (کیلوگرم)	عملکرد (kg) در مبنای ۵۰۰ متر مربع
۱	۱۳۵۹	۹۶۰	۳۵۳,۲
۲	۱۲۴۸	۲۱۲۹	۶۵۲,۹۶
۳	۵۲۰	۶۷۸	۶۵۱,۵۲

جدول ۲- سطوح تخت و عملکرد

سطوح برگ چینی تخت	مساحت کل (m ²)	عملکرد کل (کیلوگرم)	عملکرد (kg) در مبنای ۵۰۰ متر مربع
۱	۴۶۴۰	۳۴۶۴	۳۷۳,۲۷
۲	۲۰۵۵	۱۷۴۱	۴۲۴,۶۱
۳	۳۹۴۴	۳۹۸۱	۵۰۴,۶۹

منابع

- اداره آموزش و ترویج اداره کل خدمات پژوهشی چای (۱۳۶۷). کشت و صنعت چای. اداره کل خدمات پژوهشی چای.
- حسن پور اصیل، معظم. ۱۳۷۷. چایکاری و فن آوری چای. انتشارات دانشگاه گیلان.
- غلامی، مهران. ۱۳۷۹. نگرشی کوتاه بر بهنژادی چای. مجله چای (۱). اداره کل خدمات پژوهشی چای. ۳۱-۳۷.
- میر حسینی مقدم، س.ع. ۱۳۷۹. بیماری بلایت خاکستری چای. نشریه شماره ۷. اداره کل خدمات پژوهشی چای.

Comparison of yield of tow types pruning in Tea bushes

A.DADASHPOUR* and M.HASANPOUR ASIL¹

Abstract

In order to comparison of yield of tow types pruning in Tea bushes (curved and flat pruning), this study carried out in shahid-eftekhari Tea research station situated in 12 km near to Rasht in the north of Iran. During the study Tea bushes were irrigated and fertilized. Also pesticides and herbicides were used to against pests and weeds in selected rows of Tea bushes, respectively. Experimental design was observation design. After leaf harvesting, curved pruning bushes had more yield than flat pruning bushes. Thus curved pruning bushes can be advised to farmers as a superior pruning method.

Key words: Tea, curved pruning , flat pruning, yield.

* . Corresponding auther Email :dadashi_ahmad@yahoo.com

¹. Contribution from College of Agriculture, university of guilan